

CƠ CHẾ TRÁCH NHIỆM GIẢI TRÌNH

Đánh giá chính sách 2010

Thông tin chi tiết tham khảo tại www.adb.org/AM-REVIEW/

Cơ chế Trách nhiệm Giải trình của ADB là gì?

Tháng 5/2003, ADB thông qua cơ chế trách nhiệm giải trình mới (AM) nhằm thay thế Chức năng Thanh tra từ năm 1995. Cơ chế này được thiết lập nhằm tạo điều kiện cho những người bị tác động bởi các dự án do ADB hỗ trợ có khả năng tiếp cận tốt hơn nhằm có tiếng nói và tìm kiếm giải pháp cho các vấn đề của họ, đồng thời để báo cáo về những vi phạm liên quan đến các chính sách và thủ tục hoạt động của ADB.

Việc thiết lập cơ chế này cũng là một nỗ lực nhằm nâng cao hiệu quả phát triển, chất lượng dự án và tính minh bạch trong hoạt động của ADB.

Nội dung chính của cơ chế này là hai chức năng liên quan đến nhau gồm: *tham vấn và đánh giá tuân thủ*. Đầu tiên là *tham vấn* với các bên liên quan tập trung vào giải quyết vấn đề. Việc này được Hướng dẫn viên các dự án đặc biệt của ADB chỉ đạo. Nếu không thể đạt được giải pháp thỏa đáng, hoặc việc nộp đơn khiếu nại xin tham vấn không hợp lệ, hoặc tiến trình tham vấn đã đi quá xa và có quan ngại về việc tuân thủ các chính sách và thủ tục hoạt động của ADB, việc yêu cầu *đánh giá tuân thủ* có thể diễn ra. Ban Xem xét việc tuân thủ quy định chịu trách nhiệm cho giai đoạn này.

Đánh giá chính sách cơ chế Trách nhiệm Giải trình (AM)

Bối cảnh. Tại Hội nghị Thường niên Hội đồng Thống đốc ADB lần thứ 43 tại Tashkent tháng 5/2010, Chủ tịch ADB tuyên bố ADB sẽ thực hiện đánh giá phối hợp Ban Giám đốc và Ban Điều hành về cơ chế AM của mình.

Tổ công tác phối hợp giữa Hội đồng và Ban Giám đốc đã được thành lập nhằm tiến hành đánh giá bao gồm bốn thành viên Ban Giám đốc và Tổng Giám đốc điều hành. Hai chuyên gia quốc tế bên ngoài, TS. Ishrat Husain và TS. Maartje van Putten, được mời hỗ trợ đánh giá. Cuộc đánh giá bao gồm một tiến trình tham vấn với công chúng, bao gồm thảo luận trực tiếp với các bên liên quan và thu thập ý kiến công chúng qua trang web dành riêng nhằm đánh giá cơ chế AM. Vụ Chính sách và Chiến lược (SPD) đảm nhiệm chức năng ban thư ký cho Tổ công tác này.

Thông tin chi tiết về cuộc đánh giá có thể tham khảo tại trang web <http://www.adb.org/AM-Review/>.

Mục tiêu và các vấn đề. Mục tiêu của đánh giá này là xem xét phạm vi cải thiện về cơ chế AM. Cuộc đánh giá này được tiến hành rộng khắp và bao gồm các khía cạnh sau, bên cạnh các nội dung khác:

1. Phân tích tính hiệu quả và sự phù hợp của cơ chế AM từ góc nhìn lịch sử, mục tiêu và các nguyên tắc trong bối cảnh chính sách năm 2003.
2. Đánh giá kinh nghiệm của ADB về cơ chế AM từ năm 2003, phản ánh bối cảnh thay đổi trong hoạt động của ADB, đặc biệt là việc thông qua chiến lược 2020.
3. So sánh và phân tích cơ chế AM của ADB với các tổ chức tương đương khác.
4. Tham vấn với các bên liên quan, bao gồm công chúng, những người chịu tác động bởi dự án, chức năng người chịu tác động bởi dự án, chức năng điều hành, thành viên Ban Giám đốc điều hành, Ban Điều hành, các nhân viên tác nghiệp của ADB, cùng các tổ chức phi chính phủ và xã hội dân sự.
5. Xử lý các vấn đề chính phát sinh qua phân tích, so sánh, đánh giá, và tham vấn. Một số vấn đề được các bên khác nhau nêu ra được liệt kê dưới đây:
 - i. Phương pháp thăm thực địa theo yêu cầu của cơ chế AM hiện nay, đòi hỏi phải xin phép quốc gia vay mới được tiến hành thăm thực địa.
 - ii. Có hạn chế trong việc yêu cầu áp dụng giai đoạn đánh giá tuân thủ.
 - iii. Mức độ độc lập của cơ chế, bao gồm cả các kênh báo cáo, tinh thần làm chủ, và việc công bố các tài liệu, văn bản của cơ chế AM; cũng như các vấn đề ngân sách, cán bộ, đánh giá hiệu quả công việc, khả năng tiếp cận tư vấn pháp lý độc lập, quyền mời chuyên gia và tư vấn tham gia.
 - iv. Khả năng tiếp cận cơ chế của những người chịu tác động.
 - v. Các tiêu chí hợp lệ để gửi đơn khiếu nại.
 - vi. Hiệu quả của Văn phòng Ban Xem xét việc tuân thủ quy định (OCR) và ADB trong việc chia sẻ thông tin và tiến hành công khai ra công chúng (mức độ nhận biết về cơ chế của ADB).
 - vii. Đánh giá ý nghĩa của việc đưa các dự án vào diện tuân thủ về mặt yêu cầu thời gian, chậm trễ, và tăng chi phí tài chính.

- viii. Xem xét các quan ngại đặc thù của các nước thành viên đang phát triển, đánh giá về tác động rộng hơn của cơ chế AM đối với cách tiếp cận của ADB trong việc ra quyết định và lựa chọn dự án.
 - ix. Qua kinh nghiệm của ADB và các tổ chức tương đương khác, kiểm tra và nhận xét về mức độ lợi ích đạt được của bên khiếu nại và/hoặc những người chịu tác động xấu.
 - x. Bất kỳ vấn đề nào khác được coi là quan trọng nhằm cải thiện cơ chế AM của ADB.
6. Các khuyến nghị, dựa trên những phân tích trên, nhằm thay đổi và cải thiện về chính sách, tính năng vận hành của cơ chế AM, hoạt động và các thủ tục hành chính của nó.

Kế hoạch tham vấn

Ngân hàng Phát triển Châu Á (ADB) cam kết về một quá trình tham vấn minh bạch và có sự tham gia nhằm đánh giá về chính sách cơ chế trách nhiệm giải trình của ngân hàng. Quá trình này sẽ có sự tham gia của nhiều bên liên quan khác nhau, bao gồm các quan chức chính phủ, các tổ chức phi chính phủ, những người chịu tác động của dự án, những người hưởng lợi dự án, khu vực tư nhân, và công chúng nói chung.

Mục tiêu tham vấn là tạo cơ hội cho các bên quan tâm giúp cải thiện hiệu quả của cơ chế trách nhiệm giải trình và qua đó cải thiện kết quả phát triển của ADB.

Tham vấn sẽ được chia thành ba giai đoạn (Hộp 1). Trong giai đoạn thứ nhất, ADB mời công chúng nhận xét về chính sách cơ chế trách nhiệm giải trình hiện nay qua trang web của ADB. Trong giai đoạn hai, ADB sẽ tổ chức tham vấn tại các quốc gia thành viên phát triển và đang phát triển (Hộp 2). Trong giai đoạn ba, ADB sẽ mời công chúng nhận xét về dự thảo cơ chế trách nhiệm giải trình sửa đổi qua trang web của ADB. Một trang web riêng cho việc đánh giá cơ chế trách nhiệm giải trình đã được thiết lập.

Những nhận xét quan trọng nhận được sẽ được công bố trên trang web của ADB.

Hộp 1. Khung thời gian Đánh giá và Tham vấn về Cơ chế Trách nhiệm Giải trình
<p>Giai đoạn 1 – Mời công chúng nhận xét về Chính sách Cơ chế AM hiện tại (qua trang web): [Tháng 6-9/2010]</p> <p>ADB hiện đang mời các bên liên quan nhận xét về chính sách cơ chế AM của ngân hàng. Giai đoạn 1 kéo dài 12 tuần từ tháng 6-9/2010. Các ý kiến nhận được sẽ được cân nhắc trong soạn thảo dự thảo thứ nhất về chính sách sửa đổi.</p>
<p>Giai đoạn 2 – Tham vấn tạm thời và tham vấn trong nước: [Tháng 9-11/2010]</p> <p>ADB sẽ tổ chức những cuộc tham vấn tại sáu quốc gia thành viên phát triển và đang phát triển. Địa điểm đề xuất bao gồm Colombo, Frankfurt, Jakarta, Manila, Tokyo, và Washington DC. Cuộc tham vấn sẽ hướng tới nhiều bên quan tâm, bao gồm các quan chức chính phủ, các tổ chức phi chính phủ, những người chịu tác động của dự án, những người hưởng lợi dự án, khu vực tư nhân, các cơ quan phát triển và công chúng nói chung. ADB cũng sẽ tham vấn với các bên liên quan trong nội bộ, bao gồm cả Ban Giám đốc, Ban Điều hành và nhân viên.</p>
<p>Giai đoạn 3 – Mời công chúng nhận xét về dự thảo chính sách sửa đổi (qua trang web): [Tháng 12/2010]</p> <p>Những phản hồi được thu thập trong giai đoạn 1 và 2 sẽ được cân nhắc khi chuẩn bị dự thảo chính sách sửa đổi. Dự thảo chính sách sửa đổi sẽ được công bố trên trang web của ADB trong 8 tuần. Những nhận xét thu được sẽ giúp hoàn thiện chính sách sửa đổi.</p>

Hộp 2: Địa điểm và thời gian tham vấn đánh giá chính sách cơ chế trách nhiệm giải trình 2010	
Địa điểm	Thời gian
Colombo	30 tháng 9 đến 1 tháng 10
Tokyo	28-29 tháng 10
Washington DC	2-4 tháng 11
Frankfurt	8-9 tháng 11
Jakarta	11-13 tháng 11
Manila	15-16 tháng 11

Ý kiến của quý vị quan trọng với chúng tôi

ADB mời quý vị nhận xét về Chính sách Cơ chế Trách nhiệm Giải trình hiện nay và khuyến nghị cách cải thiện. Những nhận xét của quý vị sẽ được cân nhắc cẩn trọng trong soạn thảo báo cáo đánh giá về Chính sách. Chúng tôi mong đợi ý kiến từ các quý vị.

Để gửi ý kiến, đề nghị gửi e-mail tới: amreview@adb.org

Để có thêm thông tin

Trang web dành riêng cho việc đánh giá cơ chế AM tại www.adb.org/AM-Review/default.asp